

Sidosryhmäneuvottelukunta, hinnoittelun valvontamenetelmien kehittäminen

Aika: 20.6.2022 klo 13:00 – 15:00

Paikka: Lintulahdenkuja 4, Monitoimitila B/ Teams -kokous

Osallistujat: Ina Lehto (Energiateollisuus Ry), Toivo Hurme (Paikallisvoima Ry), Tommi Lähdeaho (Elenia Verkko Oyj; Energiateollisuus Ry/Regulaatiotoimikunta), Noora Neilimo-Kontio (Caruna Oy; Caruna Espoo Oy), Sanni Harala (Lähienergia-liitto Ry), Jarno Liimatainen (Oulun Energia Sähköverkko Oy), Osmo Siirto (Helen Sähköverkko Oy), Matti Takamäki (Koillis-Satakunnan Sähkö Oy), Marju Silander (Suomen Omakotiliitto Ry), Jouni Pylvänäinen (Kymenlaakson Sähköverkko oy), Antero Reilander (Fingrid Oyj), Pasi Kuokkanen (Suomen Sähkökäyttäjät Ry), Petri Pyly (Kiinteistöliitto Ry), Kaisa Matschoss (Kuluttajatutkimuskeskus), Mika Matikainen (Järvi-Suomen Energia oy), Kristel Pynnönen (Kuluttajaliitto), Petri Malinen (Suomen Yrittäjät), Pertti Järventausta (Tampereen yliopisto), Mikael Collan (Valtion taloudellinen tutkimuskeskus)

Tiina Karppinen (pj.), Tarvo Siukola, Lasse Simola, Jaakko Kennilä, Lari Teittinen

Kokousmuistio 4. kokous

1. Puheenjohtaja avasi kokouksen ja toivotti jäsenet tervetulleiksi. Puheenjohtaja esitteli lyhyesti kokouksen agendan.
2. Mikael Collan ja Pertti Järventausta alustivat Työ- ja elinkeinoministeriön asettaman akateemisen työryhmän Energiavirastolle laatimaa lausuntoa sähkönsiirron ja -jakelun tariffien laskentamenetelmistä. Collan kävi esityksessään läpi kansallisen ja EU-oikeuden vaatimuksia sähköverkkojen hinnoittelulle, valvontamenetelmän kustannusvastaavuutta, korollisen vieraan pääoman kustannuksen käsittelyä läpilaskuttavana eränä, sallitun kohtuullisen tuoton laskentaa sekä työryhmän lausunnossaan ehdottamia mallivaihtoehtoja. Järventausta esitti lyhyesti lausunnon vaikutusanalyysiä erityisesti lausunnossa ehdotetun ”jäädetytyn” regulaatiotaseen osalta.
3. Energiavirasto esitti kommenttipuheenvuorossaan näkemyksiä akateemisen työryhmän lausunnon sisältöön ja sen sisältämiin ehdotuksiin valvontamenetelmien muuttamiseksi.

Energiaviraston kommenttipuheenvuoron aikana käydyssä keskustelussa nousi esiin erityisesti regulaatoriskin käsitteellisyys verkkotoiminnan sääntelyn yhteydessä, tasauserä käytön perusteet valvontamenetelmissä, verkonarvon määrittäminen sekä verkonarvon määrittämisessä käytettävien yksikköhintojen määrittelyprosessin läpinäkyvyys.

Erityisesti verkonarvon määrittely lausunnossa esitetyn jäädetytyn regulaatiotaseen osalta herätti keskustelua. Energiavirasto esitti näkemyksen siitä, että sähkömarkkinalain mukaisesti verkonarvon tulisi kuvata sen markkina- tai käyttöarvoa ja lausunnon mukaisesti ehdotettu verkonarvon määrittäminen ei enää kuvaisi verkon markkina- tai käyttöarvoa. Myös

20.6.2022

yksikköhintojen määrittelyprosessin läpinäkyvyydestä käytiin keskustelua. Yksikköhintojen määrittelyä käytiin nopeasti läpi ja tässä yhteydessä todettiin prosessin olevan verifioitavissa ja läpinäkyvyyttä on vaikea lisätä. Energiavirasto mainitsi tässä yhteydessä, että yksikköhintojen osalta on tehty myös niin sanottu varjolaskelma vuonna 2021. Energiavirasto myös huomautti, että verkonhaltijoiden toimittamat tiedot ovat salassa pidettäviä ja tietojen julkaiseminen olisi ongelmallista.

Energiaviraston kommenttipuheenvuoron päätteeksi puheenjohtaja esitti jäsenille kysymyksen lausunnon parhaasta kehittämisesityksestä sekä perusteluja tälle.

4. Keskustelu akateemisen työryhmän loppuraportista

Energiateollisuus Ry esitti regulaatiotoimikunnan näkemyksen lausunnon kehittämisesityksistä. Esityksessä nostettiin esiin kysymykset siitä, mitä valvontamenetelmien tulee tehdä ja mitä niillä halutaan saavuttaa. Energiateollisuus nosti esiin lausunnon osalta kannattamiaan ja ei-kannattamiaan ehdotuksia. Suomen sähkökäyttäjien edustaja esitti huolensa energiateollisuuden noin 10 minuutin ja 10 kalvon pituisesta esitelmästä, joka esitettiin vastauksena Energiaviraston kysymykseen: "Nimeä mielestäsi paras lausunnon kehittämisesitys." Suomen sähkökäyttäjien mielestä esityksen pituus oli kohtuuton sekä sen sisältö ei asianmukaisesti vastannut kysytyyn asiaan. Suomen sähkökäyttäjien vastaus kysymykseen on kustannusvastaavuus, jota täsmennetään tulevilla kokouksissa käsiteltävien asioiden yhteydessä.

Esityksen jälkeen käytiin keskustelua sähköverkkojen toiminnan tavoitteista ja samalla kuitenkin nostettiin esiin hinnoittelun kohtuullisuus ja huoli kohtuuttomista voitoista. Työryhmä oli yksimielinen siitä, että avoin ja toimiva dialogi on erityisen tärkeää kehitystyössä sekä myös akateemisen työryhmän antaman lausunnon ympärillä.

Lähienergialiitto nosti esiin asiakkaan roolin vahvistamisen menetelmäkehitystyössä, joka sai osallistujilta laajalti kannatusta. Keskustelussa tuotiin kuitenkin myös esiin, että regulaatio on monirakenteinen kokonaisuus, jonka sisäistäminen vaatii aikaa ja kehitystyöhön osallistuminen voi olla hankalaa. Näin ollen myös akateemisen työryhmän lausunnon ehdotusten arviointi vaatii aikaa ja aiheeseen paneutumista. Omakotiliitto sekä ELFi mainitsivat, että lausunnon yksityiskohtaisempi läpikäynti on vielä kesken ja he lähettävät kommenttinsa lausunnon myöhemmin kirjallisesti. Useampi osallistuja toivoi, että lausunnon ja sen ehdotusten osalta jatkokeskustelua myöhemmässä vaiheessa. Puheenjohtaja mainitsi, ettei sidosryhmäneuvottelutoimikunnan työohjelmassa ole aikataulutettu toista kokousta asian käsittelylle.

Keskustelussa nostettiin esiin näkemys siitä, että valvontamenetelmien perusrakenne on ollut käytössä pitkään ja menetelmäkehitystyö on pitkäjänteistä. Valvontamenetelmää tulisi arvioida kokonaisuutena ja menetelmän osia muutettaessa, tulisi myös olla varmuus muutosten vaikutuksista.

20.6.2022

Kokouksen lopuksi Fingrid mainitsi yhtiön tekevän järjestelmävisiotyötä, jossa tarkastellaan sekä sähköverkon että sähkömarkkinoiden kehittämistarpeita. Järjestelmävisiossa esiteltävät skenaariot tulevat sidosryhmien kommentoitavaksi vuoden 2022 syksyllä. ELFi ehdotti, että Fingrid pitäisi järjestelmävisiosta ja skenaarioista sidosryhmäneuvottelutoimikunnalle erillisin tilaisuuden.

Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 15:00

Liitteet Kokouksessa esitetyt kalvot

Jakelu Sidosryhmäneuvottelukunnan jäsenet

Tiedoksi Energiaviraston kotisivut/Hinnoittelun valvonta-osion Menetelmäkehittämisen osiot